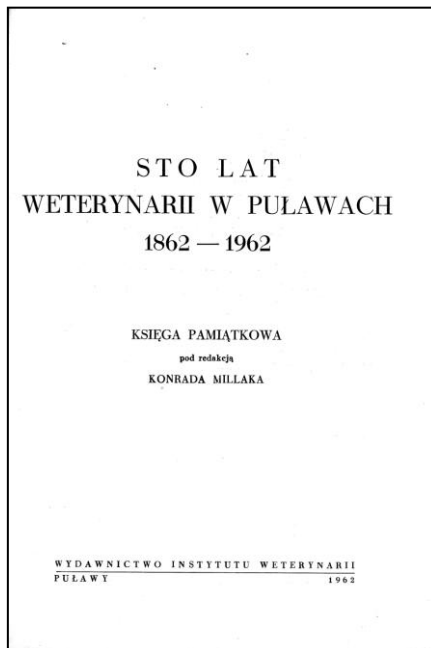

Dział
Parazytologii i
Chorób Inwazyjnych
Chorób Pszczół i
Chorób Zwierząt Wodnych

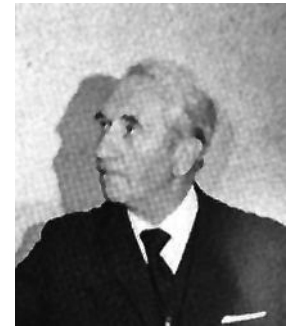
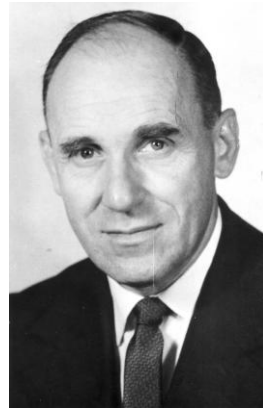
Korzenie – potencjał – aktywność – wyzwania rozwojowe

Historia

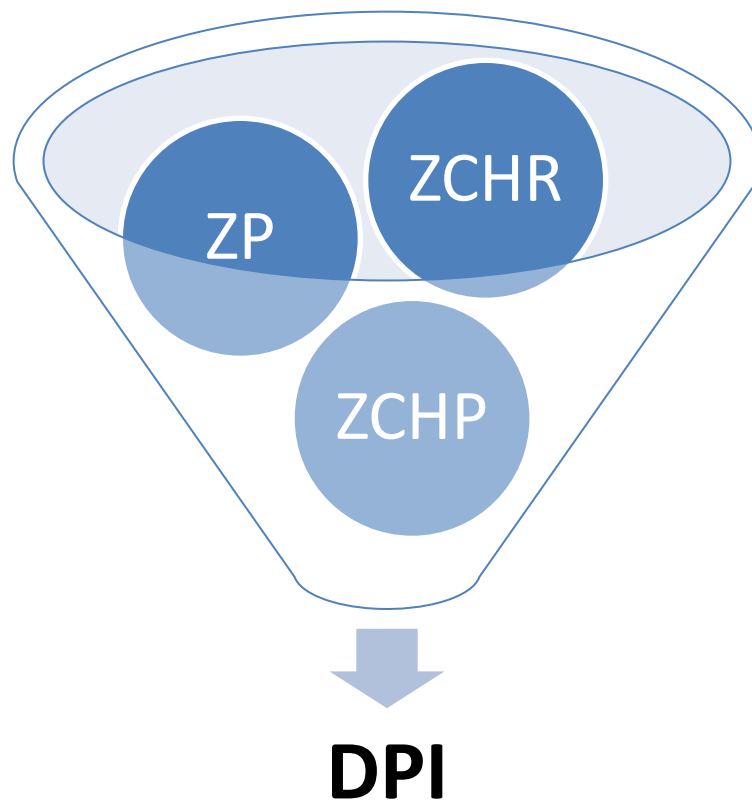

- We wrześniu 1862 r. została otworzona w Puławach uczelnia polska, która miała być dalszym ciągiem zapoczątkowanej w 1816 r. uczelni rolniczej w Marymoncie pod Warszawą.
- 1 VII 1935 r - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych powołujące Wydział Weterynaryjny jako jeden z wydziałów Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego (PINGW). Wśród 4 działów **Dział Pasożytniczy**
- **Zakład Chorób Ryb** – powstał 1 marca 1937 r.
- Dekret z dnia 6 VI 1945 r. O Państwowym Instytucie Weterynaryjnym. Wśród 6 wydziałów puławskich – **Wydział Parazytologii** oraz **Wydział Chorób Ryb**
- **Zakład Chorób Pszczół** – powstał w 1946 r.

Tradycja

2025 r.

7 zespołów badawczych

- **Zespół ds. włośnicy (TRICH)**

- badania naukowe nad pasożytami bytującymi w mięsie
- diagnostyka *Trichinella* spp., *Anisakis* spp., *Sarcocystis* spp., *Alaria alata*
- krajowe laboratorium referencyjne ds. trichinellozy i anisakiozy (wsparcie sieci ok. 800 laboratoriów)

- **Zespół ds. echinokokozy (ECH)**

- diagnostyka, epidemiologia i genetyka *Echinococcus* spp., innych helmintów i kokcydiozy
- krajowe laboratorium referencyjne ds. echinokokozy i zarazy stadniczej

- **Zespół ds. toksoplazmozy (TOX)**

- diagnostyka i epidemiologia *Toxoplasma gondii*, *Cryptosporidium* spp., *Giardia duodenalis*, *Neospora caninum*, *Acanthamoeba* spp., *Tritrichomonas foetus*
- Krajowe laboratorium referencyjne ds. toksoplazmozy

- **Zespół ds. badań środowiskowych (ATT)**

- badania form inwazyjnych pasożytów w środowisku
- ocena bezpieczeństwa parazytologicznego nawozów i gleb

7 zespołów badawczych

- **Zespół ds. chorób wirusowych zwierząt wodnych (RVI)**
 - diagnostyka i epidemiologia chorób wirusowych ryb
 - Krajowe laboratorium referencyjne ds. chorób wirusowych zwierząt wodnych (10 jednostek chorobowych)
- **Zespół ds. chorób bakteryjnych zwierząt wodnych (RBA)**
 - diagnostyka chorób bakteryjnych i pasożytniczych zwierząt wodnych
 - Krajowe laboratorium referencyjne ds. chorób bakteryjnych i pasożytniczych zwierząt wodnych (8 jednostek chorobowych)
- **Zespół ds. chorób pszczół (BEE)**
 - diagnostyka i badania chorób pszczół
 - Krajowe laboratorium referencyjne ds. chorób pszczół (3 jednostki chorobowe)

DPI struktura zespołów

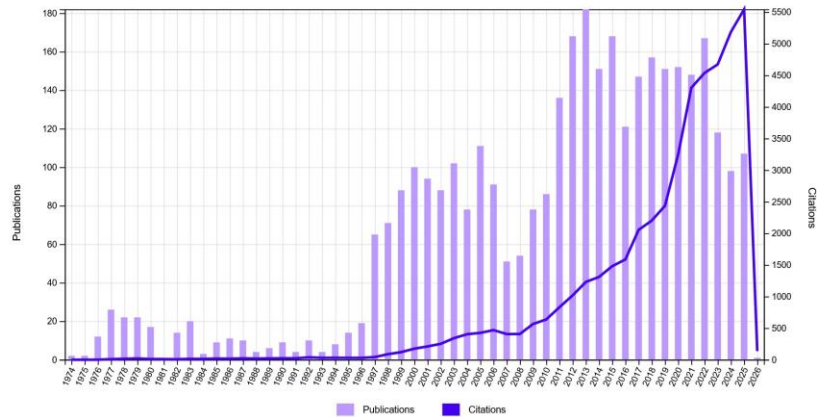
Zespół	Pracownicy	Pracownicy naukowi	Pracownicy techniczni	Pracownicy aspirujący do liczby N
TRICH	6	2	4	1
ECH	5	2	3	0
TOX	4	1	3	0
ATT	5	1	4	3
BEE	8	1	7	1
RVI	6	3	2 (+1)	1
RBA	5	2	3	1

1 pracownik – realizacja grantu

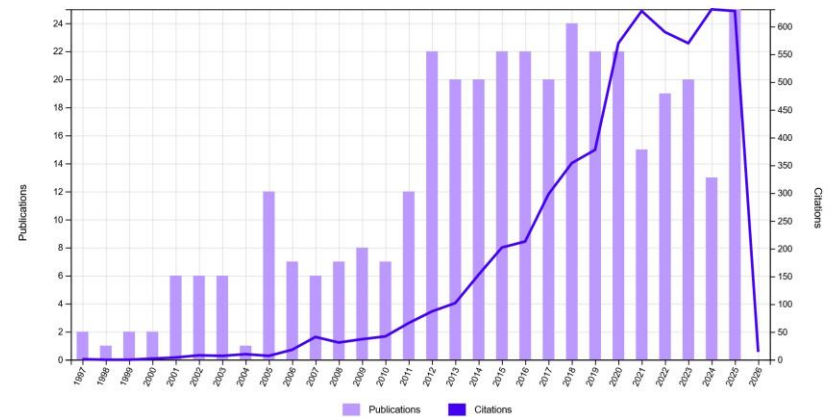
2 pracowników – praca w niepełnym wymiarze

DPI – aktywność publikacyjna

PIWet-PIB

DPI

$$N_{2025} = 12/110 = 10,9\%$$

$$P_{2025} = 25/107 = 23,4\%$$

PIWet: 107 publikacji | DPI: 25 publikacji (WoS CC, stan na początek 2026 r.)

Oddziaływanie naukowe pracowników DPI

- zakres IH pracowników naukowych DPI: 7–26
- średnia IH DPI: ~15–16

Udział pracowników DPI w Programie Wieloletnim (2025)

- W/431 Monitoring występowania włośni u typowych wektorów na obszarach zwiększonego ryzyka wystąpienia włośnicy
- W/432 Określenie dynamiki inwazji tasiemców z rodzaju Echinococcus w wybranych populacjach lisów w Polsce oraz ocena możliwości transmisji tych pasożytów na zwierzęta domowe – w aspekcie zagrożenia zdrowia ludzi
- W/433 Występowanie pasożytniczych pierwotniaków *Toxoplasma gondii* w produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego
- W/434 Ocena występowania pasożytniczych pierwotniaków z rodzaju *Cryptosporidium* i *Giardia* w stadach owiec w Polsce
- W/435 Ocena parazytologicznych zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt związanych z nawozowym wykorzystaniem odpadów i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego
- W/436 Określenie potencjału zoonotycznego związanego z występowaniem pasożytów w rybach morskich
- W/453 Analiza sytuacji epizootycznej na terytorium Polski w odniesieniu do najgroźniejszych chorób ryb: zakaźnej martwicy trzustki (IPN), zakaźnej anemii łososi (ISA), zakażenia herpeswirusem koi (KHV), choroby śpiących koi (KSD) i jersiniozy
- W/454 Monitorowanie stanu zdrowotnego i strat rodzin pszczelich w krajowych pasiekach

Projekty, granty pracowników DPI (2025)

- O/03/5.1 OH4Surveillance - Setting up a coordinated surveillance under the One Health approach GA No. 101132473
- O/04/3.4 OO3 - Action 1. Basic knowledge on priority pathogens and infectious diseases (EUPAHW) GA No. 101136346
- G/138 Badania nad epidemiologią alweokokozy na wybranych terenach endemicznych i nieendemicznych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania profili genetycznych *Echinococcus multilocularis* u żywicieli ostatecznych i ludzi.
- G/150 Current parasitological hazards in food
- G/156 Czy wirusobójcze ekstrakty roślinne są w stanie zapobiec infekcji karpia pospolitego (*Cyprinus carpio* L) wirusem CyHV-3 (Cyprinid herpesvirus 3)
- P/012 Interdyscyplinarne badania nad skutkami stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych u brojlerów
- P/013 Monitoring występowania zoonoz i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych u lisów wolno żyjących
- Badanie zróżnicowania genetycznego w obrębie *Trichinella* spp. wykrytych u szakali złocistych w Chorwacji

Udział pracowników DPI w zadaniach statutowych (2025)

- S/546 Występowanie, identyfikacja oraz charakterystyka szczepów *Flavobacterium* spp. izolowanych od ryb w Polsce
- S/578 Zastosowanie metody real-time RT-PCR do wykrywania wirusa zdeformowanych skrzydeł (DWV) u pszczoł miodnych (*Apis mellifera*)
- S/580 Wirusobójcze działanie wybranych środków dezynfekcyjnych dla wirusów powodujących najgroźniejsze choroby ryb
- S/593 Zastosowanie sekwencjonowania III generacji do wykrywania i identyfikacji chorobotwórczych pierwotniaków oraz identyfikacji genów odpowiedzialnych za ich patogenność
- S/630 Ocena terenowej skuteczności przeciwwarozowej produktu leczniczego weterynaryjnego Bayvarol
- S/631 Ocena występowania i charakterystyka bakterii *Yersinia ruckeri* w aspekcie oporności na środki przeciwbakteryjne
- S/632 Droplet digital PCR, jako skuteczne narzędzie do identyfikacji wirusów RNA u ryb łososiowatych
- S/642 Helmintofauna wilków (*Canis lupus*) w wybranych rejonach Polski, ze szczególnym uwzględnieniem pasożytów o znaczeniu zoonotycznym
- S/643 Charakterystyka molekularna pasożytów *Toxoplasma gondii* izolowanych od zwierząt wolnożyjących w wybranych rejonach Polski w oparciu o analizę mikrosatelit (MS) i multilocus sequence typing (MLST)
- S/644 Ocena występowania *Sarcocystis* spp. ze szczególnym uwzględnieniem zoonotycznego *S. suis* w próbkach mięśni świń przy użyciu metod biologii molekularnej

Odnaczenia (2025)

- Srebrny Krzyż Zasługi – prof. Tomasz Cencek
- Odznaka honorowa Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – zasłużony dla rolnictwa – dr hab. Jacek Karamon, profesor instytutu
- Odznaka honorowa Ministra Zdrowia – za zasługi dla ochrony zdrowia – dr hab. Jacek Sroka, profesor instytutu

Nagrody i wyróżnienia (2025)

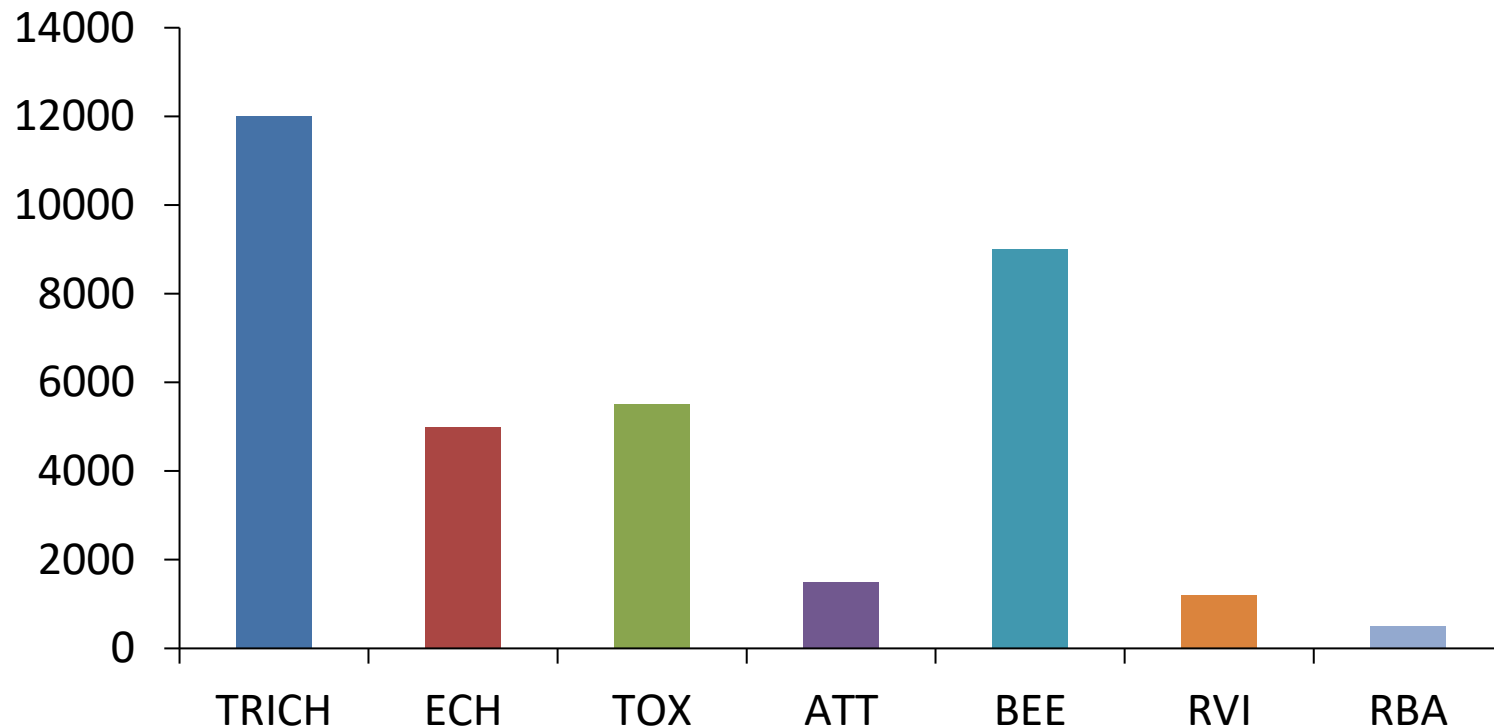
- Wyróżnienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za osiągnięcia w zakresie wdrażania postępu w rolnictwie, rozwoju wsi, na rynkach rolnych oraz w rybołówstwie. Osiągnięcia naukowo-techniczne. Wprowadzenie innowacyjnej, taniej i przyjaznej środowisku metody higienizacji odpadów organicznych umożliwiającej ich wykorzystanie w nawożeniu – projekt GOSPOSTRATEGIII/0061/2020” - Tomasz Cencek, Jolanta Zdybel, Jacek Sroka
- Nagroda PTNW III stopnia w kategorii doniesienia kazuistyczne, Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych, Korpysa-Dzirba W., Bilka-Zajac E., Rózycki M., Bećcik A., Samorek-Pieróg M., Karamon J., Sroka J., Cencek T., First molecular characterisation of Sarcocystis miescheriana in a pig carcass condemned during routine meat inspection in Poland. Journal of Veterinary Research 2024, 68, 563-569.

Stypendia naukowe (2025)

- Stypendium wybitnych młodych naukowców Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – dr hab. Ewa Bilka-Zajac

Liczba wykonanych badań ogółem

Liczba badań (rzędy wielkości)

Porównanie dotyczy liczby badań, a nie próbek. Jedna próbka może generować wiele badań.

Zróżnicowanie modeli funkcjonowania zespołów DPI

- w DPI funkcjonują zespoły o zrównoważonej działalności naukowej i referencyjnej, zespoły o dominującym profilu naukowym, zespoły o dominującym profilu monitoringowo-diagnostycznym
- modele funkcjonowania wynikają z historii zespołów, zakresu referencyjności oraz dostępnych zasobów
- co ważne, wszystkie zespoły zachowują komponent naukowy
- inicjatywa zespołów nie jest czynnikiem ograniczającym rozwój

Wąskie gardła rozwojowe DPI

- rosnący wolumen zadań systemowych i grantowych przy stałym poziomie zasobów
- ograniczona elastyczność kadrowa w zespołach o wysokim obciążeniu
- infrastruktura badawcza wymagająca ukierunkowanej modernizacji

Cele

- utrzymanie wysokiej aktywności naukowej przy rosnących zadaniach systemowych i grantowych
- zwiększenie odporności organizacyjnej zespołów na zmienność obciążeń
- pełniejsze wykorzystanie potencjału naukowego zespołów

DPI ma potencjał dalszego rozwoju – przy odpowiednim wsparciu systemowym może go w pełni wykorzystać.